

สภาและปัญหาการจัดดำเนินงานสวัสดิศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
และโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตการศึกษา 8

นายถวัลย์ พวงสายใจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-778-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019410

i17859247

STATE AND PROBLEMS OF SAFETY EDUCATION MANAGEMENT OF
ELEMENTARY SCHOOLS AND SCHOOLS UNDER THE PROJECT OF
OPPORTUNITY EXPANSION FOR BASIC EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION EIGHT

Mr. Kanawee Phuangsaichai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-778-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานสวัสดิศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
และโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เขตการศึกษา 8

โดย

นายกัณวีร์ พวงสายใจ

ภาควิชา

พลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

[Signature]
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลาปชัย สุวรรณชาติ)

[Signature]
.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี)

[Signature]
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์)

[Signature]
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญเงิน)

[Signature]
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพาวดี หอมสนิก)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กัณวีร์ พวงสายใจ : สภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานสวัสดิศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา และโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 8
(STATE AND PROBLEMS OF SAFETY EDUCATION MANAGEMENT OF ELEMENTARY
SCHOOLS AND SCHOOLS UNDER THE PROJECT OF OPPORTUNITY EXPANSION FOR
BASIC EDUCATION, EDUCATIONAL REGION EIGHT) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ลาวัณย์
สุกรี, รศ.พัชรา กาญจนารัตน์, 187 หน้า. ISBN 974-582-778-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดดำเนินงานสวัสดิศึกษาตามการ
รับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานสวัสดิศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนใน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 8 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและเก็บ
รวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษาและโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 8 จำนวน 604
ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 567 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.83 นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ทั้งโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนที่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัด
ดำเนินงานสวัสดิศึกษาทุกโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีทางออกฉุกเฉินหรือบันไดหนีไฟ ไม่มีอุปกรณ์และ
เครื่องมือดับเพลิง ไม่ได้จัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟ ไม่มีโรงฝึกพลศึกษา และยังมีขาดครูประจำห้องพยาบาล
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนที่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า
มีปัญหาในการจัดดำเนินงานสวัสดิศึกษาในระดับมาก เพียง 1 ด้าน คือ ปัญหาด้านงบประมาณ ส่วนครู
ผู้รับผิดชอบงานสวัสดิศึกษา พบว่า โรงเรียนประถมศึกษามีปัญหาในระดับมากอยู่ 2 ด้านคือ ด้านงบประมาณ
และด้านการจัดการ ส่วนครูในโรงเรียนที่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีปัญหาในระดับมาก
เพียง 1 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต กชวโร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ศิวพร ลีรักษ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม สุวิภา ระดม

C442686 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEY WORD: SAFETY EDUCATION/ELEMENTARY AND OPPORTUNITY EXPANSION

KANAWEE PHUANGSAICHAH : STATE AND PROBLEMS OF SAFETY EDUCATION MANAGEMENT OF ELEMENTARY SCHOOLS AND SCHOOLS UNDER THE PROJECT OF OPPORTUNITY EXPANSION FOR BASIC EDUCATION EDUCATIONAL REGION EIGHT. THESIS ADVISOR · ASST.PROF. LAWAN SUKKRI, H.S.D., ASSO.PROF. PATCHARA KANCHANARUN, 187 PP. ISBN 974-582-778-9

The purpose of this research was to study state and problems of safety education management of elementary schools and schools under the Project of Opportunity Expansion for Basic Education, Educational Region Eight.

Six hundred and four questionnaires constructed by the researcher were sent to school administrators and teachers responsible for safety education task in elementary schools and schools under the Project of Opportunity Expansion for Basic Education, Educational Region Eight. Five hundred and sixty questionnaires, accounted for 93.83 percent were returned. The data were then, analyzed in terms of percentages, means, and standard deviations.

The results were as follows:

1. Both elementary schools and schools under the Project of Opportunity Expansion for Basic Education, had conducted safety education management. Most of those schools had no fire ladders, no fire extinguishers, no fire drill, no gymnasiums and not having teachers in charge of first aid rooms.
2. Insufficient of financial support was the only problem in safety education management perceived at the high level by school administrators in elementary schools and schools under the Project of Opportunity Expansion for Basic Education. Teachers responsible for safety education tasks in elementary schools perceived the problems at the high level in two areas, they were the insufficient of financial support and administrating the safety program, while teachers in schools under the Project of Opportunity Expansion for Basic Education perceived the problem only the insufficient financial support at the high level.

ภาควิชา..... พลศึกษา
สาขาวิชา..... สุขศึกษา
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ พัทธรา
กาญจนารัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัญย์ สุกกรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้
กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าช่วยเหลือให้คำแนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความ
เอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย และ
ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลป์ชัย สุวรรณธาดา ซึ่งให้คำแนะนำและ
ตรวจสอบการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาช่วยตรวจแบบสอบถาม
ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และ
ครูผู้รับผิดชอบงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 8 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย และราชกรีฑาสโมสรที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวที่ได้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้กำลังใจ
ในการทำวิจัยด้วยดีเสมอมา คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่
บิดา มารดา และคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชากรให้แก่วิธีตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ตัวแปรในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย.....	7
คำจำกัดความในการวิจัย.....	7
2 การวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การวิจัยภายในประเทศ.....	9
การวิจัยในต่างประเทศ.....	15
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	20
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	20
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	108
สรุปผลการวิจัย.....	108
อภิปรายผล.....	120
ข้อเสนอแนะ.....	130
บรรณานุกรม.....	135
ภาคผนวก.....	140
ประวัติผู้เขียน.....	186

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์และการฝึกอบรม.....	27
2	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับครูผู้รับผิดชอบ งานสวัสดิศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และการฝึกอบรม.....	31
3	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน จำแนกตามขนาด จำนวนครู และการจัดดำเนินการงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียน.....	35
4	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ในโรงเรียน.....	37
5	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการจัดบริการสวัสดิศึกษาในโรงเรียน.....	44
6	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ในโรงเรียน.....	57
7	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการจัดและดำเนินการงานสวัสดิศึกษาโดยทั่วไป ในโรงเรียน.....	66
8	ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาด้านบุคลากร ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน.....	71
9	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาด้านงบประมาณ ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน.....	75
10	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน.....	78
11	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดการ ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน.....	83

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน...	88
13	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาด้านบุคลากร ตามการรับรู้ของครูผู้รับผิดชอบงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียน.....	89
14	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาด้านงบประมาณ ตามการรับรู้ของครูผู้รับผิดชอบงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียน.....	92
15	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ตามการรับรู้ของครูผู้รับผิดชอบงานสวัสดิศึกษา ในโรงเรียน.....	95
16	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดการของ ตามการรับรู้ของครูผู้รับผิดชอบงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียน.....	100
17	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เกี่ยวกับปัญหา รวมทั้ง 4 ด้าน ตามการรับรู้ของครูผู้รับผิดชอบงานสวัสดิศึกษาในโรงเรียน.....	106